

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ

2004

2009

Документ за разглеждане в заседание

A6-0451/2008

19.11.2008

ДОКЛАД

съдържащ препоръки към Комисията относно европейския автентичен акт
(2008/2124(INI))

Комисия по правни въпроси

Докладчик: Manuel Medina Ortega

(Инициатива – член 39 от правилника)

СЪДЪРЖАНИЕ

	Страница
ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ.....	3
ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ПРЕДЛОЖЕНИЕТО ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ – ПОДРОБНИ ПРЕПОРЪКИ ОТНОСНО СЪДЪРЖАНИЕТО НА ИСКАНОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ.....	7
ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ.....	8
РЕЗУЛТАТ ОТ ОКОНЧАТЕЛНОТО ГЛАСУВАНЕ В КОМИСИЯ	11

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

съдържащо препоръки към Комисията относно европейския нормативен акт (2008/2124(INI))

Европейският парламент,

- като взе предвид член 192, алинея втора от Договора за ЕО,
 - като взе предвид съобщението на Комисията до Съвета и Европейския парламент от 10 май 2005 г., озаглавено „Хагската програма: десет приоритета за следващите пет години. Партньорство за европейско обновяване в областта на свободата, сигурността и правосъдието“ (COM(2005)0184),
 - като взе предвид сравнителното проучване на автентичните инструменти, осъществено за комисията по правни въпроси,
 - като взе предвид членове 39 и 45 от своя правилник,
 - като взе предвид доклада на комисията по правни въпроси (A6-0451/2008),
- А. като има предвид, че в рамките на горепосоченото съобщение относно Хагската програма, Комисията подчерта като част от своите приоритети необходимостта да се гарантира истинско европейско пространство в рамките на гражданското правосъдие и по-специално по отношение на признаването и изпълнението на съдебните решения; както и че с цел повишаване на взаимното доверие в рамките на Европейския съюз споменатата програма посочи като основен приоритет през следващите години да се продължи да се прилага принципът на взаимно признаване, което е конкретно средство за защита на правата на гражданите и гаранция за трансграничното им прилагане в Европа,
- Б. като има предвид, че Хагската програма предвижда да се продължи да се изпълнява програмата за взаимно признаване като основен приоритет и че изпълнението трябва да приключи до 2011 г.,
- В. като има предвид, че движението на гражданите в рамките на Европейския съюз се увеличава непрекъснато; като има предвид следователно развитието на правните положения, свързани с две или повече държави-членки,
- Г. като има предвид, че Комисията призна в гореспоменатото съобщение относно Хагската програма, че в областта на гражданското правосъдие един от основните аспекти, върху които трябва да се съсредоточи вниманието, е признаването на публичните актове; както и че в този смисъл е необходимо и неотложно да се насърчава признаването и изпълнението на автентичните актове, съгласно определението в решението по делото Unibank¹,

¹ Решение на Съда от 17 юни 1999 г. по дело C-260/97, Сборник 1999, стр. 3715.

- Д. като има предвид, че не би било задоволително в законодателството на Общността да се предприеме секторен и нееднороден подход по тези въпроси¹,
- Е. като има предвид необходимостта да се осигурява защита на европейските граждани в областта на техните семейни отношения и имуществени права зад граница,
- Ж. като има предвид, че предприятията имат все повече структури в чужбина и развиват дейност в рамките на Общността, която води до по-голямо движение на автентичните актове, свързани с учредяването и функционирането на предприятията,
- З. като има предвид, че е от съществено значение да се установи в Съюза ясна и цялостна правна рамка, която да гарантира на гражданите и на стопанските субекти сигурността и предвидимостта на правните положения и сделки, установени от оправомощени представители на публичните органи,
- И. като има предвид, че създаването на истинско европейско правно пространство се основава при спорните производства на трансграничното признаване на съдебните решения, постановени от съд или административен орган, а при безспорните производства – на трансграничното признаване на автентичните актове, съставени от съдебен орган или от оправомощени публични служители с цел да се удостовери автентичността на съдебните решения,
- Й. като има предвид, че действащите разпоредби в областта на взаимното признаване на съдебните решения се прилагат по отношение на автентичните актове, доколкото същите се съставят от публични органи,
- К. като има предвид, че основната характеристика на автентичния акт е неговата доказателствена сила, която е по-голяма в сравнение с доказателствената сила на частното споразумение, както и че тази доказателствена сила, която се признава от съдиите, му се придава законно в законодателството на държавите-членки поради доверието, с което се ползват актовете, съставени, в рамките на правните сделки, от оправомощен публичен служител или от публичен орган²,
- Л. като има предвид, че предварителното условие, определящо доказателствената сила на автентичния акт е признаването на неговата автентичност, предвид факта, че той е съставен от публичен служител, упълномощен да съставя автентични актове, или от публичен орган; както и че взаимното доверие в правосъдието в държавите-членки е основание процедурите за проверка на автентичността да се прилагат в бъдеще само при възникване на сериозни съмнения относно неговата истинност,
- М. като има предвид, че спазването на законодателството на държавата-членка, на чиято територия е бил съставен актът за съответните цели, предполага

¹ Регламент (ЕО) № 44/2001 на Съвета (ОВ L 12, 16.1.2001 г., стр. 1); Регламент (ЕО) № 2201/2003 на Съвета (ОВ L 338, 23.12.2003 г., стр. 1); Регламент (ЕО) № 805/2004 на Съвета (ОВ L 143, 30.4.2004 г., стр. 15).

² Заключение на генералния адвокат La Pergola от 2 февруари 1999 г. по гореспоменатото дело Unibank, точка 7.

увереността, че признаването на доказателствената му сила не означава, че поради факта, че е признат в държавата-членка, в която трябва да бъде представен, чуждестранният автентичен акт притежава по-голяма доказателствена сила в сравнение с националните автентични актове в тази държава-членка; както и че материалното приложно поле на искания регламент следва да включва основната част от гражданското и търговското право с изключение на някои ясно определени области,

- Н. като има предвид, че различията в структурата и организацията на системите на публичните регистри в областта на недвижимото имущество, както и различията в естеството и степента на влаганото обществено доверие налагат изключването на прехвърлянето на вещни права върху недвижимо имущество от евентуалния бъдещ инструмент на Общността предвид тясната връзка между начина на съставяне на автентичните актове, от една страна, и вписването в публичния регистър, от друга страна,
- О. като има предвид, че по отношение на признаването на съдебните решения в рамките на Съюза подобно изключване означава винаги когато се прибегва до съд по повод реални недвижими права да се предоставят изключителни компетенции на съдилищата по имущественоправни въпроси, а винаги когато се прибегва до съд относно законността на вписванията в публичния регистър – на съдилищата, на чиято територия се поддържа публичният регистър¹,
- П. като има предвид, че понятието автентичен акт не съществува в системите на обичайното право, по-специално в английското и уелското право или в северните държави; както и че в Англия и Уелс съществуват адвокати, които изпълняват функциите на нотариус, както и нотариуси по професия, но че тези прависти нямат правото да съставят автентични актове и са оправомощени единствено да удостоверяват подписи и че следователно при приемането на всякакви законови разпоредби относно европейските автентични актове следва да се вземат мерки с оглед избягване на неясноти в тази област; като има предвид, че следователно трябва да бъдат взети всички необходими предпазни мерки, така че да не бъде възможно в държавите, чиито граждани нямат възможността да съставят автентични актове, актове от този вид да се използват за заобикаляне на процедурите, предвидени в правните системи на посочените държави (например процедурата за удостоверяване на завещание); като има предвид освен това, че с оглед повишаване на осведомеността сред правните професии в държавите-членки, в които автентичните актове не съществуват, Комисията следва да организира подходяща информационна кампания и че следва да се направи всичко необходимо, за да се гарантира, че правистите в държавите с обичайно право са запознати с работата на публичните служители от държавите с гражданскоправна система, както и с евентуалните преимущества за техните клиенти – в смисъл по-специално на правна сигурност – при употребата на автентични актове при сделки, които последните биха желали да осъществяват в държави, в които този вид инструмент съществува; като има предвид, че по този начин се подчертава необходимостта, изразена нееднократно от комисията по правни въпроси към Парламента, от

¹ Вж. член 22, точки 1 и 3 от Регламент (ЕО) № 44/2001.

изграждането на трансевропейски мрежи на практикуващи прависти, подготовката на информационни кампании и документи и установяването на общо образование, които Комисията се приканва да подкрепи,

- P. като има предвид, че исканият регламент не може да бъде прилаган нито по отношение на въпросите за приложимото право, обект на други инструменти на Общността, нито по отношение на въпросите за правомощията, организацията и структурата на публичните органи и служители, включително процедурата по установяване на автентичността, които попадат в компетенцията на държавите-членки,
1. счита, че взаимното доверие в правото в рамките на Общността е основание процедурите, свързани с установяването на истинността на автентичния акт при трансгранични въпроси, да бъдат премахнати в бъдеще; счита, че признаването на автентичен акт с оглед използването му в съответната държава-членка не може да бъде отказано, освен при наличие на сериозни и основателни съмнения относно неговата автентичност или в случаите, когато признаването противоречи на обществения ред в съответната държава-членка;
 2. отправя искане към Комисията да му представи съгласно член 65, буква а) и член 67, параграф 5, второ тире от Договора за ЕО законодателно предложение за установяване на взаимното признаване и изпълнението на автентичните актове;
 3. подчертава, че признаването не може да води до предоставяне на по-голяма сила на чуждестранния акт, отколкото на националния акт;
 4. изразява желание исканият регламент да се прилага спрямо всички автентични актове в областта на гражданското и търговското право с изключение на актовете, свързани с недвижимо имущество и които трябва или могат да бъдат обект на вписване в публичен регистър;
 5. уточнява, че исканият регламент не трябва да се прилага нито по отношение на въпросите за приложимото спрямо обекта на автентичния акт право, нито по отношение на въпросите за правомощията, организацията и структурата на публичните органи и служители, включително процедурата по установяване на автентичността;
 6. отбелязва, че настоящата резолюция зачита принципите на субсидиарност и пропорционалност, както и основните права на гражданите;
 7. счита, че исканото предложение е без финансови последици;
 8. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция, както и приложените подробни препоръки, на Комисията и на Съвета, както и на правителствата и парламентите на държавите-членки.

ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ПРЕДЛОЖЕНИЕТО ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ – ПОДРОБНИ ПРЕПОРЪКИ ОТНОСНО СЪДЪРЖАНИЕТО НА ИСКАНОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ

1. Взаимното доверие в правото в рамките на Общността е основание процедурите, свързани с установяването на истинността на автентичния акт при трансгранични въпроси, да бъдат премахнати в бъдеще;
2. признаването на автентичен акт с оглед използването му в съответната държава-членка не може да бъде отказано, освен при наличие на сериозни и основателни съмнения относно неговата автентичност или в случаите, когато признаването противоречи на обществения ред в съответната държава-членка;
3. Парламентът отправя искане към Комисията да му представи съгласно член 65, буква а) и член 67, параграф 5, второ тире от Договора за ЕО законодателно предложение за установяване на взаимното признаване и изпълнението на автентичните актове;
4. актът, предмет на законодателното предложение, трябва да се прилага спрямо всички автентични актове в областта на гражданското и търговското право с изключение на актовете, свързани с недвижимо имущество и които трябва или могат да бъдат обект на вписване в публичен регистър; той не трябва да се прилага нито по отношение на въпросите за приложимото спрямо обекта на автентичния акт право, нито по отношение на въпросите за правомощията, организацията и структурата на публичните органи и служители, включително процедурата по установяване на автентичността.

ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ

I. Контекст

Днес Европа се разраства и европейците са призовани да стават все по-мобилни в рамките на това пространство с непрестанно разширяващи се граници. Движението на гражданите в рамките на Европейския съюз обаче се възпрепятства от затрудненото движение на автентичните актове.

Институтът автентичен акт съществува в повечето държави-членки. Държавите-членки от европейския континент, които прилагат системата на гражданското право, се основават на система с два стълба. За разлика от държавите с англосаксонска и скандинавска правна система държавата не участва само *ex post* в съдебните решения („администрация на спорното производство“). Държавата подлага правните актове със съществени лични или имуществени последствия на задължителен предварителен контрол на законността чрез установяването на автентичността на правния акт от публичен служител или публичен орган („администрация на превантивното правосъдие“; „юрисдикция на безспорните производства“). Администрацията на превантивното правосъдие е равноправна и независима спрямо юрисдикцията на спорните производства. Целта на автентичния акт е да предотвратява последващи спорове по първоначалния правен акт, като същевременно в случай на дело благодарение на доказателствената сила на автентичния акт облекчава вземането на решение от съдията.

Понастоящем съществуват най-различни ситуации по отношение на признаването на автентичните актове от други държави-членки в Съюза. Гражданин, който притежава автентичен акт и който иска той да бъде признат в държава, различна от държавата на съставяне, може да се изправи пред няколко възможности: апостил, предвиден в Хагската конвенция от 5 октомври 1961 г. или липса на необходимост от апостил поради наличието на двустранни споразумения.

Колкото до доказателствената сила и изпълнението на автентичния акт в друга държава, различна от държавата на съставянето, в някои държави чуждестранният акт се изпълнява само ако изпълнението му бъде постановено от национален съд, който е проверил правомощията на чуждестранния орган, приложимото право и съответствието на решението с международния материално- и процесуалноправен обществен ред.

Действително определен брой инструменти на Общността вече съществуват („Брюксел I“, „Брюксел II“, регламент относно европейското изпълнително основание) или са в процес на изготвяне (работа по задълженията за издръжка, работа по наследяването и брачните правоотношения), но това е секторен подход, който е незадоволителен. Освен това процедурите, въведени до момента с регламенти на Общността, не са еднакви. Липсата на хармонизация вреди на европейските граждани и на предприятията, понеже е трудно да се установи със сигурност в обхвата на какъв тип процедура попада автентичният акт и съответно да се установи с какви средства може да бъде постигнато изпълнението му в чужбина.

Понастоящем липсата на еднородност води на практика до трудното и ограничено

движение на автентичните актове както по отношение на количеството, така и по отношение на вида актове. Гражданите и участниците в икономическия живот очакват обаче едно по-добро движение на автентичните актове като гаранция за повишена сигурност на сделките. Очакваните ползи от реформата са три: спестяване на време, намаляване на разходите, опростяване на процедурите.

II. Относно установяването на взаимното признаване и изпълнението на автентичните актове

1. Съдържание

Автентичният акт е определен от правото на Общността в доклада Jenard-Möller относно Конвенцията от Лугано¹, като определението беше потвърдено от решението на Съда на Европейските общности по делото Unibank². От тези текстове следва, че автентичният акт е акт, чиято автентичност трябва, на първо място, да е била установена от съдебен орган или от публични служители и която, на второ място, се отнася не само до подписа, но и до съдържанието. Впрочем изпълнителният автентичен акт трябва да бъде изпълнителен сам по себе си в държавата, в която е бил съставен.

Автентичният акт е определен от правото на Общността в доклада Jenard-Möller относно Конвенцията от Лугано¹, като определението беше потвърдено от решението на Съда на Европейските общности по делото Unibank². От тези текстове следва, че автентичният акт е акт, чиято автентичност трябва, на първо място, да е била установена от съдебен орган или от публични служители и която, на второ място, се отнася не само до подписа, но и до съдържанието. Впрочем изпълнителният автентичен акт трябва да бъде изпълнителен сам по себе си в държавата, в която е бил съставен.

Взаимното доверие в правото в рамките на Общността е основание процедурите, свързани с установяването на истинността на автентичния акт при трансгранични въпроси, да бъдат премахнати в бъдеще.

Както поради правилото „*locus regit actum*“, така и подари процедурните правила за вписването в публичните регистри на имотите, това премахване не засяга актовете, свързани с недвижимо имущество. Различията в структурата и организацията на системите на публичните регистри в областта на недвижимото имущество, както и различията в естеството и степента на влаганото обществено доверие налагат изключването на областта на недвижимото имущество от евентуалния бъдещ инструмент на Общността предвид тясната връзка между начина на съставяне на автентичните актове, от една страна, и вписването в публичния регистър, от друга страна.

Освен това изключение признаването на автентичността, доказателствената сила и изпълнителната сила на даден автентичен акт с оглед използването му в съответната държава-членка не може да бъде отказано, освен при наличие на сериозни и основателни съмнения относно неговата автентичност или в случаите, когато признаването противоречи на обществения ред в съответната държава-членка.

Взаимното доверие в правосъдието на Общността е основание процедурата, която цели да направи даден изпълнителен автентичен акт от една държава-членка изпълним в

¹ ОВ С 189, 28.7.1992 г., стр. 57, точка 72.

² Решение на Съда на Европейските общности от 17 юни 1999 г., дело С-260/97.

друга държава-членка, да бъде ефикасна и бърза.

Докладчикът си запазва правото да внесе изменения към проектодоклада по-специално предвид проучването, което би трябвало да бъде завършено през октомври.

РЕЗУЛТАТ ОТ ОКОНЧАТЕЛНОТО ГЛАСУВАНЕ В КОМИСИЯ

Дата на приемане	4.11.2008
Резултат от окончателното гласуване	+: 20 -: 3 0: 0
Членове, присъствали на окончателното гласуване	Carlo Casini, Titus Corlăţean, Bert Doorn, Monica Frassoni, Giuseppe Gargani, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Othmar Karas, Klaus-Heiner Lehne, Katalin Lévai, Antonio López-Istúriz White, Antonio Masip Hidalgo, Hans-Peter Mayer, Manuel Medina Ortega, Aloyzas Sakalas, Francesco Enrico Speroni, Diana Wallis, Jaroslav Zvěřina, Tadeusz Zwiefka
Заместник(ци), присъствал(и) на окончателното гласуване	Sharon Bowles, Sajjad Karim, Eva Lichtenberger, Rareş-Lucian Niculescu, Georgios Papastamkos, Gabriele Stauner, József Szájer, Jacques Toubon, Renate Weber